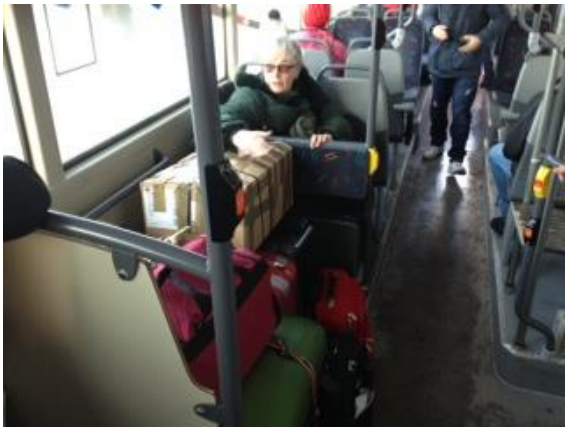
Matka Morogoroon helmikuussa 2014 Saba Saba -terveyskeskuksen jatkokoulutusprojektin johdosta

Taustaa

Vaasan kehitysmaaseuralla on ollut Vaasan keskussairaalan tukemaa yhteistyötä Morogoroon yli kahdenkymmenen vuoden ajan. Sairaala on tukenut toimintaa myöntämällä palkallista virkavapaata henkilöille, jotka ovat osallistuneet koulutusprojekteihin. Tänä vuonna minulle, Marianne Hangalle, myönnettiin kahden viikon palkallinen virkavapaa matkaa varten. Projektimatkaan osallistuivat myös Vaasan keskussairaalasta eläkkeellä olevat Sinikka Sepänmaa ja Harri Kivelä, joille aikaisemmin on myönnetty palkallista virkavapaata matkoja varten.

Meneillään olevan projektin tavoitteena on nostaa Saba Saba -terveyskeskuksen henkilökunnan koulutustasoa, jotta heillä olisi paremmat valmiudet toimia uudessa kaupunginsairaalassa. Ensimmäinen rakennusvaihe käsittää poliklinikkatilat. Rakennuksen perustuksia on kaivettu, mutta kukaan ei uskalla edes arvata, koska poliklinikkatilat voidaan ottaa käyttöön, kaikki riippuu valtion vuosittain myöntämistä määrärahoista. Toisessa rakennusvaiheessa rakennetaan synnytysyksikkö ja pikku hiljaa muita yksiköitä, sitä mukaa kun rahaa myönnetään.

Kun saavuimme Dar es Salaamiin, selvisi että matkatavaramme eivät olleet saapuneet. Onneksi meillä oli muutama päivä ohjelmaa Dar es Salaamissa ja jäimme odottamaan tavaroiden saapumista. Asuimme suomalaisten rakentamassa, ennestään tutussa ja turvallisessa Onnela-nimisessä majapaikassa vartioidulla alueella. Lauantai- illalla saimme tiedon, että tavarat ovat saapuneet ja kävimme itse noutamassa ne, koska meillä oli aikainen lähtö Morogoroon seuraavana aamuna. Olimme sopineet Morogorossa taksia ajavan, suomea puhuvan vanhan luottokuljettajan Harold Mlokan kanssa, että hän noutaa meidät Dar es Salaamista, koska meillä oli paljon tavaraa ja siellä bussikuljetus ei välttämättä ole turvallinen matkustustapa.

Matkatavaroista suurin osa on sairaalatarvikkeita ja nuttuja Morogoroon

Morogorossa

Maanantai 1. viikko

Ensimmäinen tapaaminen maanantaina oli tavan mukaan sovittu kaupunginlääkäri Abraham Mahizon kanssa. Mahizo ei ollut vielä paikalla ja keskustelimme koulutusprojektista vastaavan henkilön, Jacob Msigalan kanssa, joka kertoi vaikeuksista saada Vaasasta toimitettu kontti Dar es Salaamin satamasta.

Mahizo kertoi, että lääninsairaalaa oli alettu rakentaa Kihondaan, ei siis lääninlääkärin toivomalle paikalle nykyisen terveyskeskuksen Saba Saban tontille. Sovimme tapaamisesta seuraavalle päivälle, jolloin heidän Health Management Teamin kanssa keskusteltaisiin

aiheista, johon he toivovat koulutusta, jos Suomen ulkoministeriö hyväksyy projektille vielä kaksi lisävuotta.

Apulaisylihoitaja Eunice Kimaro, ylihoitaja Flora Francis, Sinikka ja Mr. Lyimo

Kaupungintalolla tapasimme myös aluesairaalan apulaisylihoitaja, Eunice Kimaron, joka nykyään on vastuussa toimittamistamme vauvanutuista. Hän kertoi miten tärkeitä nutut, sukat ja myssyt ovat etenkin keskosille. Lapset voivat näiden avulla pitää ruumiinlämmön ja ne kasvavat paremmin. Hän toivoi, että voimme jatkaa nuttujen toimittamista sairaalaan edelleen.

Kun tulimme Saba Sabaan, tapasimme ensin uuden vastaavan lääkärin John Munejan ja tämän jälkeen kaupungin vastaavan hammaslääkärin Caroline Sakayan. Hän on vastuussa koulutuksen järjestämisestä. Hän esitti meille infektioiden estokoulutusmateriaalin sisällön. Heillä oli tarkoitus toteuttaa koulutus, joka sisältää kaksi päivää teoriaosuutta ja kaksi päivää käytännön harjoittelua. Koulutus järjestettäisiin meidän siellä oloaikana. Kouluttajia on neljä ja koulutettavan henkilökunnan määrä 61. Hän kertoi, että yhtenä kouluttajana toimisi heidän vastaava sairaanhoitajansa Nurru Ahmed, joka on pitänyt koulutusta tästä aiheesta monessa paikassa. Nurru oli iloinen siitä, että vihdoinkin pääsisi kouluttamaan oman terveyskeskuksen henkilökuntaa. Sinikka Sepänmaalla, joka itse on toiminut kouluttajana Vaasassa, oli ehdotuksia koulutuksen tuloksien parantamiseksi. Hän ehdotti, että he tekisivät kuten Vaasassa, laittaisivat selkeät yksinkertaiset ohjeet seinälle tai laitteiden viereen, niin että kaikki toimisivat samalla tavalla. Koulutuksen nk. Supported Supervision osuus, jossa todetaan, onko henkilökunnalla oikea ja tarvittava määrä tietoa koulutetusta aiheesta, tuntui hänelle olevan epäselvää. Toivomuksemme oli, että koulutus pidettäisiin suahilin kielellä, mutta meille kerrottiin, että se pidetään sekä englanniksi että suahiliksi. Tansaniassa ala-asteen koulutus tapahtuu suahilin kielellä ja kun siirrytään yläasteelle, koulutuskieli on englanti. Meistä olisi parempi, että he käyttäisivät suahilin kieltä myös yläasteella, koska heillä ei ole riittäviä englannin kielen taitoja, kun he siirtyvät yläasteelle, sillä vasta siellä useimmat oppivat englantia.

Health Management Teamin tapaaminen

Tiistai 1. viikko

Tapaamiseen osallistui kaupungin puolelta kahdeksan henkilöä, jotka eivät olleet miettineet aihetta etukäteen. Kokouksessa meille esitettiin monta eri koulutusaihetta ja tuntemuksemme mukaan he halusivat meidän tukevan koulutusta kaikilla aloilla. Keskustelimme miksi koulutusta on lähdetty tukemaan: siksi, että Saba Sabasta siirtyvällä henkilökunnalla on paremmat valmiudet toimia uudessa sairaalassa. Koska ensin rakennetaan poliklinikkatilat, lähtökohtana pitäisi olla siellä työskentelevän henkilökunnan tarpeet.

Health management teamin kokouksen osallistujia

Kokous jouduttiin keskeyttämään, koska oli sovittu, että kaikki ne yksiköt, joille Vaasan kaupungin lähettämässä kontissa oli tavaraa, tulisivat Saba Saba -terveyskeskukseen noutamaan tavaransa. Halusimme tietenkin osallistua tilaisuuteen ja varmistaa, että Vaasan kehitysmaaseuran kontissa lähettämät tavarat päätyivät oikeille vastaanottajille. Nuorisovankila, jonne oli paljon tavaraa, sai Vaasan keskussairaalasta mm. ison käytöstä poistetun porakoneen. Lääninsairaala sai valtavan määrän suomalaisten naisten kutomia vauvanuttuja, kaksi potilasmonitoria ja yhden defibrillaattorin sekä instrumentteja leikkaussaliin.

Nuorisovankilan tavarat mahtuivat juuri ja juuri autoon

Kaikki laatikot Eunice Kimaron takana sisältävät vauvanuttuja, kuvassa myös Abraham Mahizo ja Jacob Msigala

Tavaroiden jako tapahtui suhteellisen nopeasti ja lähdimme tämän jälkeen käymään kaupungin ulkopuolelle rakennetussa Magadun kyläklinikassa. Kylän väki on osallistunut rakentamiseen ilman korvausta ja Vaasan kehitysmaaseura osuus on rajoittunut tarvittavien laitteiden ja välineistön hankitaan ja käyttökoulutukseen. Oli hieman surullista todeta, että klinikassa ei vieläkään ollut juoksevaa vettä eikä sähköä, minkä he olivat luvanneet hoitaa. Klinikka palvelee noin 7000 asukasta ja kävijämäärä on noin 10 potilasta/päivä.

Keskiviikko 1. viikko

Kävimme Saba Sabassa keskustelemassa Carolin Sakayan, vastaavan hoitajan sijaisen Sharifa Rashidin kanssa. Kävimme erityisesti läpi sitä, miten he ymmärsivät koulutukseen sisältyvän

koulutuksen jälkeisen opetuspainotteisen jälkiseurannan. Terveyskeskukseen oli saapunut laitekorjaaja Dar es Salaamista ja toivoimme, että hän voisi katsoa, mitä vikaa oli kuumailmakaapissa ja autoklaavissa, jotka eivät toimineet, ja mahdollisesti korjata ne.

Illalla kävin Sinikan kanssa tapaamassa Anna Gutapakaa, Morogoron läänin eläkkeelle jäänyttä johtavaa terveydenhoitajaa Morogoro Hotellissa. Illastimme hänen ja hänen kylään tulleen serkkunsa kanssa. He olivat tulleet paikalle Annan autolla mutta hän lähetti kuljettajan kotiin auton kanssa, koska pelkäsi sadetta.

Torstai 1. viikko

Torstaina kävimme Lääninsairaalan synnytysosastolla luovuttamassa nutut, sukat ja myssyt, jotka olimme kahdessa isossa matkalaukussa tuoneet mukanamme tyhjiöpakkauksissa. Tapasimme monta hoitajaa, joille kerroimme suomalaisista, jotka kutovat nuttuja, myssyjä ja sukkia vastasyntyneille. Moni kutojista, joista vanhin on 94 vuotta, ovat kertoneet saaneensa tarkoitusta elämälleen tästä työstä. Yksi kutojista, joka on vakavasti sairas, on kertonut kutovansa yöllä kun ei saa nukutuksi. Vaatteet ovat lähinnä tarkoitettu keskosille, mutta niitä annetaan myös kannustuksena äideille, jotta he tulisivat sairaalaan synnyttämään. Tansaniassa lapsi- ja äitikuolleisuutta pyritään vähentämään rakentamalla lisää synnytyspaikkoja, sillä kotisynnytys ei ole harvinaista.

Lääninsairaalassa ollaan tyytyväisiä, kun sinne toimitetaan nuttuja

Tapasimme lääninsairaalassa myös johtavan lääkärin Rita Lyamuyan. Hän kiitti sairaalan saamista laitteista. Hän kertoi, että teho-osaston henkilökunnan ei tarvitse osallistua työkiertoon kuten muun henkilökunnan. Suurin osa teho-osaston laitteista on Vaasan keskussairaalan lahjoittamia ja he ymmärtävät nyt, että henkilökunnan täytyy osata käyttää kyseisiä laitteita, jotta niistä olisi hyötyä. Heillä on nykyisin nimetty vastuuhoitaja laitteiden opetusta ja huoltoa varten.

Dr. Rita Lyamuya ja apulaisylihoitaja Eunice Kimaro

Saba Saba -terveyskeskuksessa meillä oli tapaaminen kaupungin hammaslääkärin Caroline Sakayan, sairaanhoitajan Castus Mpendan ja vastaavan hoitajan sijaisen Sharifa Rashidin kanssa. Koulutus pyrittäisiin aloittamaan seuraavana maanantaina, mikäli he ehtisivät saada

kaupungin hallinnosta rahat siihen mennessä. He olivat päättäneet toteuttaa koulutuksen terveyskeskuksen tiloissa siten, että puolet henkilökunnasta olisi työssä ja puolet koulutuksessa, aamusta kello kahteen ja tämän jälkeen ryhmät vaihtuisivat ja koulutusta jatkettaisiin iltaan asti.

Kävimme myös läpi Health Management Teamissä esitetyt koulutusaiheet mahdollisille projektin jatkovuosille. He olivat keskustelleet aiheista omassa johtoryhmässään. Heidän priorisointinsa esitetyistä aiheista oli:

1 Emergency preparedness

2 Ethics for health care providers including customer service

3 Pediatric problems

4 National guidelines and among them rational use of drugs

5 Record keeping

Sovimme maanantaiksi tapaamisen vastaavan hoitajan Nurru Ahmedin kanssa, jota emme vielä olleet tavanneet.

Menimme kaupungintalolle tapaamaan kaupunginlääkäri Abraham Mahizoa ja kerroimme terveyskeskuksen henkilökunnan ehdotuksen koulutusaiheiksi. Hänen mielestään ne olivat sopivat jatkokoulutusta ajatellen.

Illalla kävimme Sinikan kanssa tapaamassa hänen kummityttöään Susanna Paoloa, tämän siskoa Ceciliaa ja heidän äitiään.

Sinikan kummitytön perhettä tapaamassa

Perjantai 1 viikko

Perjantaina tapasimme lääninlääkäri Dr. Mteyn sijaisen hammaslääkärin Dr. Tarimon ja johtavan lääkärin Rita Lyamuyan, kahden sikäläisen Lions klubin edustajan, eläkkeelle juuri jääneen silmälääkärin, Dr Yongolon ja tohtori Peter Nkulilan. Tarimo kertoi, että uutta sairaala on alettu rakentaa Kihondassa. Hän kertoi, miten tärkeää on saada aikaiseksi järkevä hoidon porrastusjärjestelmä Morogorossa. Tällä hetkellä Regional Hospitalissa hoidetaan valtavasti potilaita, jotka pitäisi hoitaa joko terveyskeskuksessa tai rakenteilla olevassa kaupunginsairaalassa. Laitteet ja varusteet, jotka on toimitettu Vaasan kaupungin lähettämässä kontissa, tullaan jakamaan niihin paikkoihin, missä niistä on suurin hyöty tilanteen helpottamiseksi lääninsairaalassa. Tämä lääninlääkärin sijainen ei liioin kyennyt arvioimaan milloin uuden sairaalan poliklinikkatilat valmistuvat.

Morogoron läänissä toimii seitsemän silmävastaanottopoliklinikkaa. Kaikissa näissä kaihileikkauksia tekee henkilökunta, jota tansanialainen eläkkeellä olevan silmälääkäri Dr.

Jongolo on kouluttanut kahden vuoden ajan. Leikkauksia suorittavat eivät voi toimia itsenäisesti, vaan he tarvitsevat ohjausta. Dr. Jongolo toivoi, että Morogoron lääninsairaala voisi hoitaa tämän tehtävän. Jos tämä ei onnistu, hän toivoi, että he voisivat tukea uuden silmälääkärin koulutusta tehtävään. Näin Morogoron lääni pystyisi itsenäisesti hoitamaan silmäsairaudet. Sairaalassa ei tällä hetkellä ole edes optikkoa. Virkaa ei laiteta haettavaksi, vaikka optikko on kuollut, sillä virka pitää anoa valtiolta uudelleen. Toivo niin optikon- kuin silmälääkärin viran saamiseksi on epävarmaa, mutta lupasivat yrittää.

Vaasan kehitysmaaseura on tukenut silmälääkäreiden toimintaa toimittamalla silmätutkimuksissa tarvittavia laitteita ja silmälaseja.

Tässä tutkitaan vaasalaisten silmälasiliikkeiden lahjoittamia tavaroita

Morogoron lääninsairaalassa suoritetaan tällä hetkellä kaikki toisen asteen koulutukseen siirtyvien oppilaiden pakolliset näöntarkastukset. Osa Vaasasta saaduista silmälaitteista voitaisiin sijoittaa Saba Saba -terveyskeskukseen ja siirtää sitten uuteen kaupunginsairaalaan.

He olivat myös kiitollisia Vaasan kaupungin lahjoittamasta ja Morogoroon toimitetusta hammasyksiköstä. Koko Morogoron alueella on suuri puute alan koulutetusta henkilökunnasta ja laitteista. Tästä syystä hoito suurimmaksi osaksi on hampaiden poistoja.

Lopuksi he esittivät meille ruotsalaisten Lions klubien tuella rakenteilla olevaa silmäyksikköä.

Olimme yhteydessä Saba Saba -terveyskeskukseen saadaksemme selville, oliko Dar es Salaamista tullut laitteiden huoltomies saanut korjatuksi kuumailmakaapin, jonka edellisellä käynnillä olimme tuoneet, sekä Vaasan kaupungin toimittaman autoklaavin. Hän ei kuitenkaan ollut ehtinyt korjata näitä laitteita, koska aika oli mennyt hammaslääkärituolien asentamisessa. Selvisi, että laitteet, uuden asetuksen mukaan, voidaan toimittaa Dar es Salaamiin korjattavaksi valtion kustannuksella.

Kävimme vielä kaupungintalolla varmistamassa, olivatko meille luvatut asiakirjat heille aiheutuneista konttikustannuksista sekä virallinen kirje jatkokoulutustoivomuksesta valmiina.

Lauantai – Sunnuntai

Lauantaina minulla oli ollut tarkoitus käydä masaimarkkinoilla mutta kuumeisena minun piti jättää käynti väliin. Matkaan lähti tilaltani Harri. Markkinat järjestetään joka lauantai ja siellä ostetaan ja myydään pääasiassa karjaa mutta paljon muutakin.

Markkinat vetävät paljon väkeä

Miehet kauppaamassa ja ostamassa karjaa, naisia ei näkynyt

Päivällä muut kävivät Masimbun seurakunnassa tutustumassa kirkkoon, jonka rakentamista Vaasan ruotsalainen seurakunta tukee. Kirkon jo valmiissa seurakuntasalissa oli samanaikaisesti monta kuoroa harjoittelemassa ja he pääsivät nauttimaan kauniista lauluesityksistä. Minä seurustelin asuinpaikkamme terassilla Pentti Niemistön kanssa. Hän osallistuu metsien kartoitukseen Tansaniassa. Hän kertoi Nokian kehittämästä kamerasta metsien kartoittamiseen. Sain taas kerran todeta, että maailma on pieni, tulimme nimittäin siihen tulokseen, että meillä oli yhteinen tuttava.

Minä, Sinikka, Pentti Niemistö ja Eeva asuinpaikkamme terassilla

Sunnuntaina muilla oli kello seitsemältä alkava jumalanpalvelus lähellä sijaitsevassa Vaasan suomalaisen seurakunnan tukemassa Bungon kirkossa. Iltapäivällä kävimme tapaamassa Anna Gutapakaa Uluguruvuoren rinteellä. Anna puhuu erittäin hyvää englantia. Hän on aikaisemmin ollut tärkeä henkilö lääninsairaalan ja Vaasan kehitysmaaseuran välisissä projekteissa noin 20 vuoden ajan sekä vastuuhenkilö Suomesta toimitettujen nuttujen jakelussa keskosille. Hänen toiveensa on päästä käymään Suomessa ja keskustelimme matkasuunnitelmista. Annan tytär vei meidät takaisin kaupunkiin ja matkalla alas vuorilta

ymmärsimme, miksi Anna oli lähettänyt kuljettajansa kotiin auton kanssa. Tie on kuoppainen, kapea ja jyrkkä ja sateella se muuttuu erittäin liukkaaksi.

Illalla tapasimme Regional Health Officer Carl Lyimon, joka on pitkäaikainen tuttava Morogorossa käyneille ja on ollut päävastuussa monissa yhteisissä terveydenhuollon projekteissa. Keskustelimme Saba Saba -projektista ja kysyimme hänen mielipidettään jatkokoulutukselle ehdotetuista koulutusaiheista. Hänen mielestään ehdotukset olivat hyvät. Erityisesti hän piti aiheesta ethics for health care providers including customer service. Hän on itse tehnyt tutkimuksen raskaana olevista naisista, jossa hän totesi että naiset mieluummin synnyttävät kotona, koska he eivät saa hyvää kohtelua, kun tulevat johonkin laitokseen synnyttämään.

Maanantai 2. viikko

Maanantaina kävimme aamupäivällä tutustumassa Morogoron luterilaisen hiippakunnan naistenkeskuksen turvakotihankkeeseen. Projektin vetäjinä toimivat eläkkeellä olevat Veikko ja Irja Aro-Heinilä ja he pyrkivät toteuttamaan Ruth Maryn, hiippakunnan naistyöstä vastaavan henkilön unelmaa. Ruth Mary oli Vaasassa käydessään suuresti yllättynyt, kun he olivat käyneet tutustumassa meidän turvakotijärjestelmään. Hän ei ollut tiennyt, että turvakoteja on olemassa monessa maassa. Hankkeeseen yritetään Suomesta saada rahoitusta, Lempäälän NMKY on projektin päätukija Suomessa. Myös Vaasan suomalaisen seurakunnan Bungo-ryhmä tukee projektia. Iso kokoontumistalo on viimeistelyä vailla valmiina ja turvakotirakennusten perustuksia tehdään parasta aikaa.

Turvakodin perustuksia kaivetaan

Valmis kokoontumistalo

Palattuamme kaupunkiin kävimme lääninsairaalassa. Siellä Harri esitteli kolonoskopialaitteen käyttöä lääkäreille. Kävimme myös teho-osastolla, jonne luovutimme monitorin, jolla otetaan EKG:tä ja mitataan veren happipitoisuutta. Vuodessa oli tapahtunut edistystä, sillä heillä näytti olevan paljon parempi järjestys kuin edellisellä kerralla ja Harri tarkisti, että laitteet toimivat ja kaikki osat ovat tallella.

Lääkäreitä ja muita kiinnostuneita tutkimassa uutta monitoria

Saba Sabassa tapasimme sairaanhoitaja Castus Mpendan ja vastaavan hoitajan Nurru Ahmedin, joka osoittautui erittäin päteväksi. Kävimme läpi koulutusohjelman ja koulutuksen toteuttamisen ja meille esiteltiin pre- ja posttestien kysymykset. He kertoivat, että he olivat saaneet kaupungilta koulutukseen tarvittavat, kehitysmaaseuramme kautta saadut rahat ja koulutus voi alkaa seuraavana päivänä. Nurru Ahmed sai meidät vakuuttuneiksi, että koulutuksesta tulee hyvä ja hän tiesi tarkalleen miten koulutuksen jälkeinen opetuspainotteinen jälkiseuranta järjestetään. Keskustelimme myös siitä, voisivatko he nimittää jonkun laitteiden kunnossapidosta vastaavaksi henkilöksi. Tämä olisi vastuussa niiden huollosta ja tarvittaessa niiden toimittamisesta korjattavaksi Dar es Salamiin. Olimme huomanneet, että sairaanhoitaja Castus Mpenda oli erittäin kiinnostunut toimitetuista autoklaaveista ja toivoimme, että hänet nimitettäisiin tehtävään.

Saba Saban vastaava hoitaja Nurru Ahmed, hoitaja Castus Mpenda, Sinikka ja minä

Harri kertoi, miten tärkeää on, että kaikki sterilointilaitteet pidetään samassa paikassa ja että siellä on puhdas ja likainen puoli erikseen. Nurru lupasi muiden kanssa keskustella asiasta. Lupasimme rahoitusta tarvittavien pöytien, hyllyjen ja kaappien rakentamiseksi. Keskustelimme heidän mahdollisuuksistaan tiivistää koko kahden vuoden koulutusohjelma tapahtuvaksi vuoden 2014 aikana. Mitään koulutusta ei ollut järjestetty ensimmäisen projektivuoden 2013 aikana, koska koulutuksesta vastaava lääkäri Perpetua Dyumyeko oli siirtynyt muualle.

Tiistai 2. viikko

Tiistaina kävimme Dakawassa, nuorisovankilassa. Pääsimme sinne koska Vaasan kehitysmaaseuralla on meneillään psykiatrian koulutusprojekti Morogoron vankiloissa työskenteleville lääkäreille ja hoitajille. Näimme miten hyvin Vaasalaisten lahjoittamat ja Vaasan kehitysmaaseuran keräämät koneet ja laitteet oli järjestetty.

Keskussairaalan lahjoittama porakone

Osa Vaasasta toimitetusta tavarasta

Moni vankilan opettajista osallistui kiertokäyntiin ja he olivat todella iloisia kun olivat saaneet niin paljon työkaluja. Heille oli jo luvattu seuraavaan budjettiin määrärahoja tarvittavien materiaalien hankkimiseksi. Vankilassa on hyvät opettajat, mutta materiaalia ja työkaluja on ollut todella niukasti. Vankilaan otetaan vähintään kahden vuoden tuomion saaneita vankeja, jotka käyvät koulua ja opettelevat vankilan omassa ammattikoulussa ammatin. Vankilassa on vain 70 vankia vaikka sinne mahtuu 250. Suurin syy tähän on se, että kukaan ei halua maksaa heidän matkakustannuksiaan vankilaan. Kävimme ompelusalissa ja lääkärin hyvin niukasti varustetussa vastaanottohuoneessa. Vankien lähiomaiset ja vankilan lähistöllä asuvat ihmiset saavat myös käydä vankilalääkärin vastaanotolla. Tämän jälkeen kävimme katsomassa vankien hoitamaa kauppapuutarhaa ja rakennusta, johon tehdään uudet koulutustilat. Sitä on rakennettu monen vuoden ajan mutta heillä on vaikeuksia saada rahaa sen valmistumiseen. Rakennuksessa oli vankien hyvin tekemät pöydät, tuolit ja koulupenkit, jotka lahjoitetaan lähistön kouluihin ja lastentarhoihin. NMB niminen pankki on lahjoittanut puutavaran.

Vankilan opettajia

Toimitusvalmis koulupenkki

Takaisin Morogorossa yritimme tavoittaa Morogoron kaupungin vastaavan ylihoitajan Mary Nzowan, joka ei kuitenkaan ollut paikalla. Keskustelimme sen sijaa miehen kanssa, joka aikaisemmin on työskennellyt leprasairaiden parissa, mutta nykyään työskentelee malarian parissa.

Illastimme lääninsairaalan kardiologin kanssa asuinpaikassamme. Hän on henkilö, joka puhuu tauotta. Hänellä oli kolme puhelinta mukanaan ja vastaili aina välillä niihin. Ainut kerta kun hän pysähtyi kuuntelemaan oli, kun Harri sanoi hänelle että, jos hän jatkaa tähän tyyliin, hän kuolee eikä enää pysty hoitamaan potilaita lainkaan.

Illallisvieraamme, lääninsairaalan teho-osaston lääkäri

Keskiviikko 2. viikko

Keskiviikkona menimme Saba Sabaan osallistumaan koulutustilaisuuteen. Huomasimme iloksemme, että koulutus suurimmaksi osaksi käytiin suahiliksi, joten kaikki ymmärsivät kaiken. Tähän infektioiden estokoulutukseen osallistui koko tk:n henkilökunta,

autonkuljettajat ja puutarhuri mukaan lukien. Koulutustapahtumaa oli mukava seurata ja kaikki osallistuivat innokkaasti. Kun toisen ryhmän koulutus alkoi iltapäivällä, kävimme laboratoriossa. Halusimme selvittää, oliko heillä tarvetta Vaasasta tuodulle mikroskoopille. Tapasimme kolme laboratoriohoitajaa. Malariatutkimuksia varten he toivoivat omaa mikroskooppia, jonka myöhemmin toimitimme heille.

Koulutuksen järjestäjä Caroline Sakaya ja kaksi opettajaa

Koulutustilaisuus

Autoklaavin opetusta

Osallistuimme FIE-perinnekeruuprojektin johtokunnan tapaamiseen. Vaasan kehitysmaaseuralla on myös ollut perinnekeruuprojekti Morogorossa.

Illastimme yhdessä Saba Saba -koulutusprojektin tärkeimpien yhdyshenkilöiden ja kaupungin vastaavan ylihoitajan Mary Nzowan kanssa. Projektista vastaava Jacob Msigala ei päässyt osallistumaan, koska oli Abraham Mahizon kanssa jo lähtenyt budjettikäsittelyyn Dodomaan. Dr. John Muneja ehti juuri ja juuri syödä ennen kuin hänelle soitettiin lääninsairaalasta ja hän joutui tekemään keisarinleikkauksen. Saimme jälkeenpäin tiedon että sekä äiti että vauva voivat hyvin. Vaikka Dr. John toimii tk:n vastaavana lääkärinä, hän käy silloin tällöin työssä lääninsairaalassa.

Illallinen tk:n yhdyshenkilöiden kanssa, kuvassa John Muneja, Castus Mpenda ja Harri

Torstai 2. viikko

Torstaina olimme seuraamassa infektioiden eston käytännön harjoittelua. Tk:ssa on niukasti tilaa ja harjoittelu tapahtui mm. hammaslääkäreiden vastaanottohuoneissa kesken hampaiden poistoja. Päivämme jatkui Vaasan kaupungin lahjoittaman autoklaavin ongelmien selvittämisessä. Tk:ssa oli laite, jolla saatiin destilloitua vettä, mutta vesi ei kuitenkaan ollut tarpeeksi puhdasta tähän laitteeseen ja lisäksi laitteen näyttöruudun teksti oli suomen kielellä.

Käytännön harjoittelua, välineiden puhdistus ja terävien esineiden laatikon taittaminen

Pidimme pienen tauon tk:n ulkopuolella, missä tapasimme moottoripyörätaksikuljettajia, jotka ihmettelivät miksi me joka päivä tulemme terveyskeskukseen. Kerroimme miksi olimme paikalla ja Sinikka esitteli heille kuvia talvisesta Suomesta. Päivä oli pilvinen ja heidän mielestään kylmä, heillä oli lämpimät talviset takit yllään.

Pikalounas tk:n läheisyydessä *Käynnistämme kiinnostuneet kuljettajat*

Myöhemmin illalla saimme yhteyden saksalaiseen autoklaavin valmistajaan ja selvisi, että tekstiä ei itse pysty vaihtamaan toiseksi.

Kokeilimme autoklaaviin akkuvettä, mutta tämäkään ei kelvannut. Päätimme seuraavana päivänä yrittää löytää destilloitua vettä muualta. Kun autoklaavia ei saatu toimimaan, annoimme rahaa kaasupulloon ja telineeseen, jotta koulutuksessa päästäisiin käyttämään aiemmin muualta saatua pientä autoklaavia. Kyseinen autoklaavi on ollut käyttämättä, kun siihen ei ole ollut kaasupulloa.

Kaasupullo ja teline, jotka hankittiin koulutustilaisuuteen

Perjantai 2. viikko

Perjantaina aamulla meillä oli vihdoinkin aikaa käydä lääninsairaalan lasten teho-osastolla luovuttamassa pulssioksimetri, jonka olimme saaneet lahjoituksena. Henkilökunta oli tyytyväinen saamaansa lahjaan ja lääkärit kokoontuivat katsomaan, kun pulssioksimetriä kokeiltiin.

Pulssioksimetrin käyttöä testattiin

Nuttuihin puettuja keskosia

Yritimme saada destilloitua vettä lääninsairaalasta, mutta sitä ei heillä ollut, he ostavat sen muualta. Kaupungilla tapasimme Sinikan vuosia aikaisemmin tapaamaan Morogoron matkatoimiston matkanvetäjän, joka lupasi tulla avuksemme. Kuljimme hänen kanssaan paikkoihin, mistä destilloitua vettä voi ostaa, mutta se oli kaikkialla loppu. Harri yritti saada destilloitua vettä Sokoinen yliopistosta, mutta heidän kaikki kolme destillointilaitettaan oli rikki ja uutta he eivät vielä olleet ottaneet käyttöön.

Kun saavuimme Saba Sabaan, siellä käytiin läpi ryhmätöitä. Täydet pisteet post-testissä saanut sairaala-apulainen palkittiin. Moni muukin oli saanut täydet pisteet, mutta palkitulla oli vähiten tietoa infektioiden estosta ennen koulutusta. Tämän jälkeen oli kiitospuheiden ja lahjojen vuoro. Saimme heiltä lahjaksi afrikkalaisia kankaita.

Koulutuksen testituloksia tarkastellaan

Tk:n vastaava lääkäri John Muneja

Jatkoimme taas autoklaavin kanssa, mutta tulimme lopulta siihen tulokseen suomalaisten asiantuntijoiden kanssa, että laite on liian herkkä afrikkalaisiin oloihin. Saimme kuulla, että Suomen apteekeista ei edes saa niin puhdasta vettä, kun laite vaati. Yrityksistämme huolimatta emme saaneet laitetta toimimaan ja näin ollen jätimme näyttöruudun tekstien kääntämisen tekemättä ja käskimme sijoittaa kyseisen autoklaavin varastoon.

Kävimme lopuksi keskustelun Dr. Johnin kanssa ja hän kertoi, että järjestettävällä koulutuksella on suuri merkitys ja että yli 90 % henkilökunnasta oli päässyt osallistumaan koulutukseen. Hänen mukaansa 75 % tk:n henkilökunnasta tulee siirtymään kaupunginsairaalaan sen valmistuttua. Hän kertoi myös, että tulevaisuudessa infektion estokoulutusta järjestetään vuosittain ja että vanhat työntekijät kouluttavat uusia työntekijöitä. Mahdollisten seuraavien vuosien koulutusjakson aiheista Etiikka hoitotyössä ja potilaiden kohtaaminen on tarpeellinen aihe. Kuulosti hyvältä, mutta ennen kuin lähdimme, otimme keskustelussa esille myös tilojen puhtauden merkityksen käsittäen lattiat, kädensijat, pinnat ja lavuaarit sekä saippuapumppujen hygieenisen käytön. Pyysimme heitä keskustelemaan aiheesta.

Ongelmallinen autoklaavi

Lauantain aamulla kävimme laminoimassa käsienpesuohjeita kiinnitettäväksi seinälle lavuaarien viereen, ennen kuin jatkoimme matkaa muutaman päivän lomalle rannikolla sijaitsevaan Bagamoyoon.

Lomalla Bagamoyossa

Bagamoyossa tapasimme Damaris Ngoshon, joka on osallistunut Åbo Akademin pedagogisen tiedekunnan koulutusprojektin ja väitellyt Vaasassa tohtoriksi. Hän työskentelee Tansaniassa ja monissa muissa Afrikan maissa, mutta sattui olemaan lomalla ja esitteli kaupungin sataman ja taitelijakeskuksen meille. Damaris soveltaa tällä hetkellä suomalaisen Ekapeli-nimisen, lukemaan oppettavan pelin käyttöä suahilinkieliselle alueelle. Peliä pelataan älypuhelimella ja sen avulla oppilaat harjoittavat lukutaidon perusteita. Asuinpaikassamme sattui yhtä aikaa olemaan opettajia Haapavedeltä. Heillä on koulutusprojekti meneillään ja esittelimme Damariksen heille ja kehotimme heitä tekemään yhteistyötä hänen kanssaan.

Kun tulimme takaisin Dar es Salaamiin, meillä oli tapaaminen psykiatrian projektin edustajien kanssa ennen kuin osallistuimme Suomen suurlähettilään Sinikka Antilan iltavastaanottoon sekä seuraavana päivänä lähetystön ja Kepan järjestämään suomalaisten ja tansanialaisten yhteistyökumppaneiden kansalaisjärjestöseminaariin.

Sinikka Antila Suomen suurlähettiläs Tansaniassa

Lähtöaamuna tapasimme vielä Dar es Salamissa Suomen kehitysyhteistyön palvelukeskuksen eli Kepan edustajan Jenna Kettusen. Hänen kanssaan vaihdettiin kokemuksia matkasta, projekteista ja tulevaisuudensuunnitelmista haasteineen.